

Lp Kristina Kallas
Minister
Haridus- ja teadusministeerium
Munga 18
50088 TARTU

09.05.2023

Taotlus kohtumiseks erakoolide katusorganisatsioonide esindajatega

Eesti Eraüldhariduskoolide Ühenduse, Eesti Kristlike Erakoolide Liidu ning Eesti Vabade Waldorfkoolide- ja lasteaedade Ühenduse esindajad esitavad **taotluse kohtuda ministriga**, et arutada koolivõrgus haridusliku mitmekesisuse võimaldamise ja erahariduse jätkusuutlikkusega seotud küsimusi.

Eraüldhariduskoolide poolt tunnustame ministeeriumi viimaste aastate sisulise koostöö eest ning oleme tänulikud stabiilse ja läbipaistva rahastussüsteemi tagamise eest. Samas on majanduskeskkonnas toimunud olulised muutused, mis on pannud erakoolid nii majanduslikult kui juriidiliselt keerulisse olukorda ning tänastes oludes hakkamasaamine on muutumas ühe raskemaks. On tekkinud ka esimesed erakoolide sulgemise signaalid.

Oma olemuselt on erakoolid olnud seni vabatahtlikuks alternatiiviks neile peredele, kes mingil põhjusel eelistavad erakooli poolt pakutavat lähenemist ja sisu tavakoolis pakutavale. Olgu selleks siis sisuline eristumine (waldorfpedagoogika, kristlikud väärtused, erivajadustega õpilased vms) või siis muud perede jaoks olulised lisaväärtused (väikesed klassid, personaalsem lähenemine, turvaline keskkond, teistsugused õppematerjalid jms).

Oleme seisukohal, et erakoolid rikastavad olulisel määral meie haridussüsteemi ning on oma tegevusega olnud eeskujuks paljudele teistele koolidele. Mitmed erakoolide poolt kunagi juurutatud edumeelsed põhimõtted on jõudnud tänaseks laiemalt kasutusse nii teistes koolides kui ka seadusandluses. Üle Eesti on mitmeid erakoole, kes loovad alternatiivse võimaluse erinevateks valikuteks ja mitmekülgse hariduse saamiseks ning nende tegevuse piiramine või haridusmaastikult kadumine ei oleks põhjendatud.

Tekkinud olukorraga seoses saatis Eesti Eraüldhariduskoolide Ühendus 02.10.2022 märgukirja ministrile, millele minister andis kirjaliku vastuse 3.11.2022 nr 9.1-1.1/22/4171-2. Paraku on mitmete probleemvaldkondade osas olukord veelgi keerulisemaks muutunud ja diskussioon edasise suhtes kindlasti vajalik.

Oleme tänulikud kui minister leiaks lähiajal võimaluse kohtumiseks ja ülaltoodud teemadel ühiseks aruteluks erakoolide katusorganisatsioonide esindajatega.

Ettepanek oleks ühiselt arutada alljärgnevat teemasid:

- Väliskeskkonnast tulenev kulude kiire kasv ja piirangud sellega toime tulemiseks
- Riikliku haridustoetuse komponentide muutmine vastavalt muutunud oludele
- Kohustusliku tugipersonali väärtustamine ja seos haridustoetuste süsteemiga
- Toetusmeetmete võrdne rakendamine koolivõrgus (piirangud erakoolidele)
- Rahvusvahelise hariduse ja vastavate õppekohtade võrdne toetamine koolivõrgus
- Piirangud õppemaksude osas seoses rahastamise muudatustega õppeaasta keskel
- Alus- ja huvihariduse alammäärade tõus ja erakoolide tööjõukulude katmine

Erakoolid on omalt poolt valmis võimalike lahenduste osas kaasa mõtlema ja omapoolse panuse andma. Meiepoolset ettepanekut edasiste tegevuste osas:

- 1) Panna erakoolide esindajatest ja ministeeriumi spetsialistidest kokku ühine töörühm, et kõik aspektid läbi arutada ja leida võimalikke lahendusi
- 2) Töötada välja riikliku rahastamise (pearahade) indekseerimise süsteem vms, et tagada haridustoetuste süsteemi vastavus tegelikele oludele.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ahto Orav
MTÜ Eesti Eraüldhariduskoolide Ühenduse juhatuse liige

Egle Viilma
Eesti Kristlike Erakoolide Liidu juhatuse liige

Meelis Sügis
Eesti Vabade Waldorfkoolide- ja lasteaedade Ühenduse juhatuse liige